

Artificial intelligence in de hovenierssector: potentie of toekomstmuziek?

Terminators in de tuin, of blijft het gewoon vakwerk?

De media lijken er maar geen genoeg van te krijgen: *artificial intelligence*, vaak afgekort tot AI. Elke dag is er wel nieuws over de kansen en gevaren van het gebruik van kunstmatige intelligentie op het werk. In hoeverre is deze AI-koorts al toegeslagen in de groene sector? Wij gaan op onderzoek uit om erachter te komen waar de kansen liggen. Of is het vooral toekomstmuziek?

Auteur: Willemijn van Iersel en Niels Marée

Allereerst een korte introductie van wat AI precies is. Want hoewel de term doet denken aan *Terminator*-achtige praktijken, is het vooral een verzamelnaam voor computersystemen die redeneren, problemen oplossen en dingen maken op een manier zoals je die vooral bij mensen ziet. Bijvoorbeeld het schrijven van een tekst door ChatGPT, of zelfs het maken van bijna levensechte foto's door programma's als Midjourney en Dall-E.

Hoe kan ChatGPT de hovenierssector helpen?

Als we ChatGPT vragen hoe het ons in de hovenierssector denkt te kunnen helpen, krijgen we het volgende antwoord: 'AI kan de hovenierssector helpen door plantenziekten en plagen nauwkeurig te identificeren, wat tijd en middelen bespaart. Het optimaliseert water- en voedingsbeheer via slimme sensoren, wat leidt tot efficiënter hulpbronnengebruik. AI ondersteunt ook in tuinontwerp en -planning, en verbetert voorraadbeheer en logistiek door voorspellingen te doen over de benodigde voorraad. Ten slotte draagt AI bij aan klanttevredenheid door gepersonaliseerde klantinteracties.' Kortom, AI ziet voor zichzelf wel kansen in deze sector. Wat vindt de sector er zelf van?

'Voor veel hoveniers is het nog een ver-van-mijn-bedshow'

Pinterest Plus dankzij AI

Iemand die mogelijkheden zag voor AI in de hovenierssector, is Patrick Veenstra van het gelijknamige tuinontwerpbureau. Veenstra ontwerpt tuinen en maakt daarbij gebruik van een 'sfeerbeeldgenerator'. Door een aantal steekwoorden of een zin in te voeren, kunnen klanten hiermee een sfeerbeeld maken van hoe ze willen dat hun tuin eruit komt te zien. Na het invoeren van woorden als 'zwembad' of 'appelboom' wordt een afbeelding gecreëerd waar de genoemde elementen op staan. Voor deze beeldgenerator worden via machinelearning bestaande plaatjes aan overeenkomende woorden gekoppeld. Zo kunnen nieuwe afbeeldingen gemaakt worden door woorden te combineren. Waar klanten voorheen naar ideeën op zoek moesten op Pinterest, hoeven ze nu de website van Patrick Veenstra Tuinontwerp niet eens te verlaten voor een voorbeeldplaatje.

'Wij willen klanten die weinig weten van ontwerpen de mogelijkheid bieden om toch iets gaafs te creëren'

Over de top

Gevraagd naar de redenen voor het gebruik van deze generator, vertelt Veenstra: 'Wij willen klanten die weinig weten van het ontwerpen van tuinen de mogelijkheid bieden om toch iets gaafs te creëren. Op deze manier kunnen ze via een paar steekwoorden op zoek gaan naar wat ze willen, in plaats van urenlang Pinterest af te struinen naar iets wat ze in gedachten hebben. Klanten gebruiken de generator, leveren het resultaat aan en wij vertalen dat naar hun situatie, rekening houdend met wat mogelijk is. Persoonlijk denk ik dat er nog veel te winnen valt wat betreft deze technologie. Klanten weten vaak nog niet wat er mogelijk is, en het aanbod van sfeerbeelden die gemaakt zijn met AI is nog heel beperkt. Het is natuurlijk oppassen dat je niet over de top gaat, maar datgene blijft aanbieden waar de klant behoefte aan heeft.'

Vooruitstrevend

Met het gebruik van AI voor zijn tuinontwerpen lijkt Veenstra behoorlijk vooruitstrevend. Maarten Pontier van SketchExpert, een van de grotere opleiders in Nederland op het gebied van 3D-tekenen in onder andere Lumion, Sketchup en Enscape, is er nog niet mee bezig. Pontier: 'Als het gaat om 3D-tekenen, heb ik nog niets over AI-toepassingen gehoord. Ik ken wel ontwerpers die door middel van fotoshoppen en AI-technieken hun ontwerp naar een hoger niveau tillen. Er is vooral nog een flinke leercurve voor het creëren van goede prompts voor zo'n generator. Deze dingen zijn zeker in ontwikkeling, maar in de hovenierssector is dat nog niet echt aan de orde.' Ter verduidelijking: een prompt is de opdracht die je een AI-systeem geeft.

Snel een leuk plaatje

Ook Peter van Schaik van Tuinontwerp Studio en Tuinplatform Gardenz heeft nog zijn twijfels over het huidige praktische nut van AI voor tuinontwerp. 'Dat is nog iets te vroeg. Je genereert nu snel een leuk plaatje ter inspiratie voor je klant.

Maar als hovenier weet je vervolgens helemaal niet hoe de tuin er precies uit gaat zien. Het programma weet bijvoorbeeld niet de juiste afmetingen en verhoudingen tussen alle objecten in de tuin. En als er door AI verschillende materialen gekozen worden voor een goed sfeerbeeld, wil je die daarna ook kunnen leveren. Wat dat betreft is nu nog een groot zoekplaatje.'

Toch ziet Van Schaik zeker toekomst in deze ontwikkelingen: 'Volgens mij gaan we in de toekomst wel de kant van AI-gegenereerde beelden op. Uiteindelijk zie ik wel programma's ontstaan die specifiek gericht zijn op het ontwerpen van een tuin. Op dit moment zit er veel creativiteit in programma's als Dall-e (een kunstmatige-intelligentie-programma dat beelden maakt op basis van tekstuele beschrijvingen), maar je moet nog goed opletten wat eruit komt. Ik merk dat dit voor veel hoveniers een ver-van-mijn-bedshow is. Dat zijn praktische vakspecialisten, die gewoon een tuin willen aanleggen of onderhouden. Wij houden deze ontwikkelingen goed in de gaten, maar ik verwacht dat we pas over twee à drie jaar iets op de markt zullen tegenkomen dat goed en praktisch werkbaar is.'

Potentie voor de sector

Roy van der Groef ervaart juist dat hoveniers zeer geïnteresseerd zijn in de mogelijkheden van kunstmatige intelligentie voor hun werk. Van der Groef heeft een jong marketing- en reclamebureau: VDG Media, dat ook AI-trainingen geeft aan hoveniers. 'Ik heb inmiddels al aan zes hoveniersbedrijven een training gegeven over het praktische gebruik van AI. Mijn visie is dat je AI moet zien als een virtuele collega die het werkniveau heeft van Einstein. Het is goed om als bedrijf op het juiste moment in te stappen en niet achter de feiten aan te lopen.' Van der Groef krijgt ook veel vragen van tuinontwerpers die bang zijn dat hun werk in de toekomst wordt overgenomen: 'Ik durf daar zelf niet direct een antwoord op te geven; de ontwikkelingen gaan razendsnel. Als marketeer was ik eerst ook bang dat ik zou worden vervangen, maar ik lever nu sneller beter werk. Dus ik zeg: laat het vooral vóór je werken. Daarnaast denk ik dat er altijd een menselijk aspect nodig blijft.' Op zijn LinkedIn-pagina deelt Van der Groef veel tips voor hoveniersbedrijven die met AI aan de slag willen gaan. Zo heeft hij recent een *custom* GPT gebouwd: BotaniQ. Dat is een zelfgebouwde GPT (*generative pre-trained transformer*), die je specifiek kunt aanpassen of trainen om te voldoen aan jouw wensen.

Hiermee maakt Van der Groef in slechts vijf stappen tuinontwerpen en ook visuele 3D-modellen. 'Het werkt nog verre van perfect, maar het is indrukwekkend wat AI-tools op dit moment al kunnen. Stel je voor hoe dit er over vijf jaar uitziet.'

AI in marketing

In marketing is AI al wel goed bruikbaar. Zo vertelt Marc Boers, marketeer bij Dutch Quality Gardens, over het gebruik van ChatGPT: 'Wij gebruiken AI-programma's onder andere om ideeën voor onze marketingstrategieën op te doen.' Ook maakt DQG gebruik van de kennis en snelheid van ChatGPT voor het inrichten van de websites, om beter gevonden te worden via Google. Boers: 'Hoveniers willen natuurlijk graag lokaal worden gevonden. Voor SEO (*search engine optimization*) is het zinvol om je website in te richten met informatie over plaatselijke omstandigheden. Het kost veel tijd om dat voor

al onze leden uit te zoeken, maar met ChatGPT gaat dat een stuk sneller.' Dutch Quality Gardens heeft één landelijke website, maar de leden hebben ook hun eigen website. Die worden allemaal beheerd door Boers en zijn online marketingbureau. Klakkeloos alles overnemen zit er volgens Boers niet in. 'Je moet zelf blijven kijken of alles wel klopt. Ik zie ChatGPT niet als een tool die al mijn werk overneemt, maar als mijn persoonlijke assistent die altijd beschikbaar is.'

Sneller werken

Die assistentfunctie liet ChatGPT bijvoorbeeld zien toen Boers dit voorjaar voor de leden een workshop over een klantreis gaf. Boers: 'Je kunt dan als prompt geven: "Maak een klantreis voor een tuinbezitter die zijn tuin wil laten herinrichten door een hoveniersbedrijf." Je krijgt dan een algemeen verhaal. Daarop gingen wij met alle leden voortborduren met onze eigen kennis.

Zo werkt het goed.' Boers concludeert: 'ChatGPT is echt een mooi hulpmiddel, zeker in de marketing. Teksten bedenken, samenvattingen maken, berichten opstellen voor sociale media ... Je werkt gewoon veel sneller.'

Onkruid verwijderen met AI

Het gebruik van AI in tekst en beeld kan dus al, maar wat is er praktisch mogelijk, bijvoorbeeld met machines? De Weedaway van Grootgroener herkent en verwijdert onkruid met behulp van AI. Directeur André Trip vertelt: 'Wij gebruiken de Weedaway om onkruid op grasvelden weg te halen. Voordat we deze machine gebruikten, sneden we onkruid altijd handmatig weg. Dit onderdrukt het wel, maar het lost het probleem niet op. De Weedaway doorsteekt de wortels van het onkruid, waardoor de hergroei gedeeltelijk stopt. Hierdoor ontstaat een beheersbare situatie. Ik moet hier wel eerlijk bij zeggen dat de Weedaway niet al het onkruid verwijdert. Hij detecteert 70 procent en verwijdert 50 procent succesvol. We werken eraan om die percentages hoger te krijgen. Ik denk dat de hovenierswereld er over tien jaar heel anders uitziet. Sterker nog: ik denk dat we over tien jaar helemaal niet meer schoffelen.'

Waarin is AI beter?

AI-spreker Renée van Holsteijn adviseert om AI vooral in te zetten op gebieden waarin het systeem beter is, zoals rekenkracht, snelheid, uithoudingsvermogen en experimenten. Van Holsteijn: 'Als mens zijn we beter in emoties, empathie en persoonlijke ervaringen.' Ze adviseert ondernemers wel om in te stappen in AI, omdat de wereld nu eenmaal in die richting beweegt.

Conclusie

Tuinontwerpers, onkruidverwijderaars en marketeers experimenteren al voorzichtig met de voordelen die kunstmatige intelligentie kan brengen. Het echte hovenierswerk, zoals het aanleggen en onderhouden van de tuin, blijft voorlopig mensenwerk, een ambacht dat door de opkomst van AI alleen maar belangrijker wordt. Misschien zien we over tien jaar wel heuse Tuinterminators rondlopen, maar voorlopig zullen we het moeten doen met Arnold Schwarzenegger in de Lidl-reclame voor tuingereedschap.

Maarten Pontier

Peter van Schaik

Patrick Veenstra

Marc Boers

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!